

განათლების მეცნიერებათა ფაკულტეტი

სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამა: **საგნის სწავლების მეთოდика**

(მიმართულებები: მათემატიკა, ფიზიკა, გეოგრაფია, ბიოლოგია, ქიმია, ქართული ენა და ლიტერატურა, ინგლისური ენა, გერმანული ენა)

საკონტაქტო ინფორმაცია:

ფიზიკის მიმართულება – პედაგოგიკის დოქტორი, პროფესორი, ნინო მოდებაძე (ტელ: 555 452794)

მათემატიკის მიმართულება – პედაგოგიკის დოქტორი, პროფესორი, ნინო ნახუცრიშვილი (ტელ: 599 285575)

ბიოლოგიის მიმართულება – ბიოლოგიის დოქტორი, პროფესორი, თამილა ნადირაძე (ტელ: 593 338945)

გეოგრაფიის მიმართულება – გეოგრაფიის დოქტორი, ასოც. პროფესორი, იზოლდა ჭინჭარაშვილი (ტელ: 599 008448)

ქიმიის მიმართულება – ტექნოლოგიის დოქტორი, ასისტენტ პროფესორი, ლელა წიკლაური (ტელ: 595 208486)

გერმანულის მიმართულება – განათლების დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი, ცისანა მოდებაძე (ტელ: 599 798063)

ქართული ენისა და ლიტერატურის მიმართულება – ფილოლოგიის დოქტორი, პროფესორი, ნუნუ გელდიაშვილი (ტელ: 593 146405)

ინგლისურის მიმართულება – პედაგოგიკის დოქტორი, პროფესორი, მანანა ღარიბაშვილი.(ტელ: 577 478662)

მაგისტრატურაში მისაღები გამოცდის საკითხები და ლიტერატურა:

ბიოლოგია

1. მცენარეული ქსოვილები და მათი დახასიათება.
2. ფარულთესლოვანი მცენარეების ორმაგი განაყოფიერება და მისი ბიოლოგიური არსი. ფარულთესლოვანთა კლასიფიკაცია.
3. ყვავილის აგებულება (ანდროცეუმი, გინეციუმი, მიკროსპოროგენეზი, მეგასპოროგენეზი) ორმაგი განაყოფიერება და მისი ბიოლოგიური არსი.
4. ფესვი. მისი მორფოლოგიური და ანატომიური აგებულება.
5. ღერო, მისი ანატომიური და მორფოლოგიური აგებულება.
6. ამფიბიების ზოგადი დახასიათება. სუნთქვისა და სისხლის მიმოქცევის თავისებურებები.
7. ფრინველების კვებისა და გამრავლების თავისებურებანი.
8. ტიპი – ფეხსახსრიანები. კლასი – ობობასნაირების ზოგადი დახასიათება.
9. კლასი – მწერების ზოგადი დახასიათება.
10. თავის ტვინის ღეროვანი ნაწილის ანატომია და ფიზიოლოგია.
11. ძვლის აგებულება. ძვლოვანი შეერთებები. ადამიანის ჩონჩხის აგებულება.

12. გულის ანატომიური აგებულება.
13. ზურგის ტვინის აგებულება.
14. სისხლის ფუნქციები და შედგენილობა. სისხლის ჯგუფები.
15. გენი და ალელურ გენთა ურთიერთქმედების ფორმები.
16. მონოჰიბრიდული შეჯვარება.
17. დიჰიბრიდული შეჯვარება.
18. მიტოქონდრიები. ენდოპლაზმური ბადე და რიბოსომები.
19. პლასტიდები და პიგმენტები.
20. გოლჯის კომპლექსი. ლიზოსომები და მიკროსხეულაკები.

ლიტერატურა:

1. ლ. კურსანოვი, ნ. კომერნიცკი, კ მაერი, ვ. რაზდორსკი, ა. ურანოვი. "ბოტანიკა" ტ. I, თბ. 1955 წ.
2. ვ. ტუტაიუკი, "მცენარეთა ანატომია და მორფოლოგია".თბ. 1984 წ.
3. ნ. კომერნიცკი, ლ. კუდრიაშოვი, ა. ურანოვი, "მცენარეთა სისტემატიკა". თბ. 1973 წ.
4. ა. ჯანაშვილი, "ხერხემლიანთა ზოოლოგია", თბ. 1956 წ.
5. რ.ჟორდანიას, "ხერხემლიანთა ზოოლოგია", თბ. 1997 წ.
6. ა. ნათიშვილი, "ადამიანი ნორმალური ანატომია",თბ. 1965 წ.
7. ზ. კაციტაძე, "ადამიანის ანატომია", თბ. 1992 წ.
8. ა. შათირიშვილი, ს. ცაგარელი, მ. ცარციძე, "ზოგადი ბიოლოგია", თბ. 1999 წ.

ზოგადი ფიზიკა

1. ნიუტონის კანონები;
2. მსოფლიო მოზიდულობის კანონი;
3. მექანიკის კანონების ინვარიანტულობა გალილეის გარდაქმნების მიმართ;
4. იმპულსის მუდმივობის კანონი;
5. ძალის მომენტი, იმპულსის მომენტი;
6. მასა და ძალა. ნიუტონის II კანონი;
7. სიჩქარე და აჩქარება.
8. მექანიკური მუშაობა და სიმძლავრე;
9. წერტილის ჰარმონიული რხევა, ამპლიტუდა, ფაზა და სიხშირე;
10. ენერგიის მუდმივობის კანონი;
11. ადიაბატური პროცესი და პუასონის განტოლება;
12. გეომეტრიული ოპტიკის კანონები.
13. მუშაობა და სითბო. თერმოდინამიკის I კანონი. სინათლის ნაკადი;
14. სინათლის დუალიზმი;

15. შექცევადი და შეუქცევადი პროცესები ბუნებაში;
16. სინათლის პოლარიზაცია ორი დიელექტრიკის გამყოფ საზღვარზე დაცემისას;
17. იდეალური აირის მდგომარეობის განტოლება, კლაპეირონის განტოლება;
18. სამგანზომილებიანი დიფრაქციული მესერი, სინათლის გაბნევა;
19. კოჰერენტულობა;
20. ჰიუგენს-ფრენელის პრინციპი;
21. ინტერფერენციის მაქსიმუმის და მინიმუმის პირობები;
22. სინათლის დისპერსია;
23. სინათლის შთანთქმა;
24. ბუნებრივი და პოლარიზებული სინათლე;
25. გამტართა ელექტროტევადობა, კონდენსატორები და მათი ელექტროტევადობა;
26. მუხტის ურთიერთქმედება. კულონის კანონი;
27. დენის ძალა, დენის ძალის სიმკვრივე, დენის უწყვეტობა და სტაციონარობის პირობა;
28. ამპერის ძალა და დენების ურთიერთქმედება;
29. მუდმივი ელექტრული დენი, ე.მ.ძ. ;
30. ელექტროსტატიკური ძალების მუშაობა;
31. ცვლადი დენი;
32. პოტენციალის ფიზიკური შინაარსი. დამახულობის ვექტორის ცირკულაცია;

33. კავშირი დამაბულობასა და პოტენციალს შორის;
34. მაგნიტური ინდუქციის ვექტორი. ინდუქციის ნაკადი;
35. ელექტრომაგნიტური ინდუქცია. ლენცის წესი.
36. კირხოფის კანონი.
37. ატომის რეზერფორდის მოდელი. ბორის პოსტულატები,
38. ფოტოელექტრონული ეფექტი;
39. ფოტონები;
40. ბუნებრივი რადიოაქტიურობა;
41. ბირთვის აღნაგობა, ბმის ენერგია;
42. ბირთვული ძალები;
43. ბირთვული რეაქციები, ბირთვის გაყოფის რეაქციები.
44. თერმობირთვული რეაქციები.
45. ელემენტარულ ნაწილაკთა კლასიფიკაცია.

ლიტერატურა:

1. გვეფხვაძე. ზოგადი ფიზიკის კურსი. I და II ტომი; თბ. უნივერსიტეტის გამომცემლობა; თბ. 1967 წ.
2. დ. ღონღაძე, გ. კურკუმული – ზოგადი ფიზიკა (ოპტიკა), თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა, თბილისი, 1979წ.

გეოგრაფია:

1. სამყარო და მზის სისტემა.
2. ატმოსფეროს ზოგადი თვისებები (აღნაგობა, შედგენილობა).
3. დედამიწის შინაგანი აგებულება და რელიეფის ძირითადი ფორმები.
4. გეოგრაფიული გარსი და მისი თვისებები.
5. აფრიკის ფიზიკურ-გეოგრაფიული დახასიათება.
6. ამერიკის ფიზიკურ-გეოგრაფიული დახასიათება.
7. ევროპის ფიზიკურ-გეოგრაფიული დახასიათება.
8. აზიის ფიზიკურ-გეოგრაფიული დახასიათება.
9. საქართველოს მდებარეობა და საზღვრები, საქართველო მსოფლიოს ფონზე.
10. საქართველოს გეოლოგიური აგებულება და ჰავა.
11. საქართველოს რელიეფი.
12. საქართველოს შიგა წყლები, შავი ზღვა.
13. საქართველოს ბუნებრივი რესურსები.

14. საქართველოს მეურნეობის ზოგადი მიმოხილვა, მრეწველობა.
15. საქართველოს სოფლის მეურნეობა.
16. ტრანსპორტი, კავშირგაბმულობა და მომსახურების სფერო საქართველოში.
17. თანამედროვე მსოფლიოს პოლიტიკური რუკა, სახელმწიფოთა დაჯგუფების კრიტერიუმები.
18. მსოფლიო მოსახლეობა (დინამიკა და სტრუქტურა).
19. მსოფლიო მეურნეობა, ზოგადი ეკონომიკურ-გეოგრაფიული თავისებურებანი.
20. მსოფლიო რეგიონები და საერთაშორისო ორგანიზაციები.

ლიტერატურა:

1. მ. ალფენიძე, ე. ელიზბარაშვილი, კ. ხარაძე, ზოგადი ფიზიკური გეოგრაფია, თ.ს.უ. თბილისი, 2003.
2. გ. მარგველანი, აფრიკის ფიზიკური გეოგრაფია, თ.ს.უ. გამომცემლობა, თბილისი, 1999.
3. გ. მარგველანი, ამერიკის ფიზიკური გეოგრაფია, თ.ს.უ. გამომცემლობა, თბილისი, 1990.
4. გ. მარგველანი, ევროპის ფიზიკური გეოგრაფია, თ.ს.უ. გამომცემლობა, თბილისი, 2001.
5. გ. მარგველანი, აზიის ფიზიკური გეოგრაფია, თ.ს.უ. გამომცემლობა, თბილისი, 2000.
6. ნ. ელიზბარაშვილი, ლ. მაჭავარიანი, საქართველოს გეოგრაფია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თბილისი, 2000.
7. მ. ჟღენტა, ჯ. ხარიტონაშვილი, მსოფლიოს ეკონომიკური და სოციალური გეოგრაფია, თბილისი 1999წ.

მათემატიკა

1. სიმრავლეთა თეორიის ელემენტები: ძირითადი ცნობები სიმრავლეთა შესახებ, სიმრავლეთა ექვივალენტობა, ტოლობა. მოქმედებანი სიმრავლეებზე. თვლადი და არათვლადი სიმრავლეები, სიმრავლის ელემენტთა მიმართება;
2. თვლის სიტემები. პოზიციური და არაპოზიციური თვლის სიტემები. ორობითი რიცხვების ათობითში გადაყვანა და პირიქით.
3. ნამდვილ რიცხვთა სიმრავლე: რაციონალური რიცხვები, ირაციონალური რიცხვები, ნამდვილი რიცხვის აბსოლუტური მნიშვნელობა; ნამდვილ რიცხვთა გეომეტრიული წარმოდგენა;
4. წერტილის კოორდინატები: ღერძზე, სიბრტყეზე, სივრცეში. რიცხვითი ღერძი, მართკუთხა კოორდინატთა სისტემა სიბრტყეზე და სივრცეში. ორ წერტილს შორის მანძილი ღერძზე, სიბრტყეზე;
5. ცვლადი და მუდმივი სიდიდეები, ფუნქციის ცნება, ფუნქციის გრაფიკი, ფუნქციის მოცემის ხერხები, ფუნქციათა კლასიფიკაცია, ფუნქციათა თვისებები;
6. სკალარული და ვექტორული სიდიდეები. მოქმედებანი ვექტორებზე (შეკრება, სხვაობა, ნამრავლი სკალარზე) ვექტორის გეგმილი ღერძზე;
7. წირი და მისი განტოლება. წრფის სხვადასხვა სახის განტოლებები. ორი წრფის ურთიერთდამოკიდებულება;
8. რიცხვთა უსასრულო მიმდევრობა. მონოტონური მიმდევრობა, შემოსაზღვრული მიმდევრობა; არითმეტიკული და გეომეტრიული პროგრესიები.
9. მონაცემთა მოპოვება და მათი წარმოდგენის ხერხები. სიხშირე, სიხშირეთა ცხრილი. ფოთლებიანი ღეროების დიაგრამა. სვეტოვანი და წრიული დიაგრამები. ხაზოვანი დიაგრამები.
10. შემთხვევითი მოვლენა, ხდომილება, ხდომილების ალბათობა ალბათობის განსაზღვრა, ალბათობის თვისებები

ლიტერატურა:

1. ზერაგია. პ., (1979) უმაღლესი მათემატიკა. გამომცემლობა „განათლება“
2. რუხაძე, ა., (1970) უმაღლესი მათემატიკის კურსი ნაწილი 1. გამომცემლობა „განათლება“
3. ჭელიძე, ვლ., წითლანაძე, ე., (1989) მათემატიკური ანალიზის კურსი ტომი 1. თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა.
4. ბალაბანოვი, ვ., ყურაშვილი, რუხაძე, ნაცვლიშვილი, (1985) უმაღლესი მათემატიკა. 1 ნაწილი . თბილისი
5. წერეთელი, ალ., თოფურიძე, ნ., გორგოძე, გ., კომლაძე, გ., ჯაფარიძე, გ., თავართქილაძე, რ. (1976) თეორიული და პრაქტიკული არითმეტიკის კურსი. თბილისი: გამომცემლობა განათლება.
6. დოგრაშვილი, ა. (1996) მათემატიკა. თბილისი: განათლება.
7. ბუაძე, ა., ზანდკელი, თ., მელაძე, ო., შათაშვილი, ს., (1981) მათემატიკა. თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა.
8. ებრალიძე, შ., მანჯგალაძე, ქ., ნოზაძე, გ., ტყეშუჩავა, მ., ხარაძე, ბ. (2002) რას გვიმალავენ მონაცემები? თბილისი: დიოგენე.
9. ებრალიძე, შ., მანჯგალაძე, ქ., ნოზაძე, გ., ტყეშუჩავა, მ., ხარაძე, ბ. (2003) მოვიდა ლუწი, მოვიდა კენტი . II ნაწილი თბილისი: დიოგენე.
10. გვანჯი მანია, (1954) ალბათობის თეორია. სამეცნიერო მეთოდური კაბინეტის გამომცემლობა.

ქიმია

1. ქიმიის ძირითადი ცნებები და კანონები. ქიმიური ანალიზის მეთოდები: გრავიმეტრია, ტიტრიმეტრია, ფოტომეტრია.
2. აირადი მდგომარეობის ძირითადი კანონები. იდეალური აირის ძირითადი განტოლება და მისი გამოყენება.
3. დ. მენდელეევის პერიოდულობის კანონი და ატომის აღნაგობა. რადიოაქტიურობა. ატომბირთვული რეაქციები. ელექტრონის ბუნება. ქვანტური რიცხვები. ორბიტალური დიაგრამები.
4. ქიმიური ბმის სახეები. ქიმიური ბმის წარმოქმნის მექანიზმები. ბმის მახასიათებლები. მოლეკულური ორბიტალების თეორია.

5. ქიმიური რეაქციების ტიპები : შეერთების, დაშლის, ჩანაცვლების, მიმოცვლის. ჟანგვა -ლდგენითი რეაქციები- კლასიფიკაცია, განტოლებების შედგენა, არის გავლენა რეაქციის მიმდინარეობაზე.
6. ელექტროლიტური დისოციაციის თეორია. ელექტროლიტური დისოციაციის ხარისხი და დისოციაციის მუდმივა. მარილთა ჰიდროლიზი. წყლის იონური ნამრავლი და წყალბადური მაჩვენებელი(PH). ბუფერული ხსნარები.
7. ხსნარები. ჰეტეროგენული და ჰომოგენური ხსნარები. ხსნადობა და მასზე მოქმედი ფაქტორები. ხსნადობის კოეფიციენტი. გახსნილი ნივთიერების კონცენტრაციის გამოსახვის ხერხები.
8. მეტალები. მათი ზოგადი ფიზიკური და ქიმიური თვისებები. სტანდარტული ელექტროდული პოტენციალების რიგი. ელექტროლიზი . ფარადეის კანონები. შენადნობები. კოროზია.
9. ელემენტთა პერიოდული სისტემის I- VII ჯგუფის წარმომადგენლები. მათი შესაბამისი მარტივი და რთული ნივთიერებები: გავრცელება, მიღება, ფიზიკური და ქიმიური თვისებები, გამოყენება. მთავარი ქვეჯგუფის ელემენტების ზოგადი დახასიათება. კომპლექსური ნაერთების ზოგადი დახასიათება.
10. ორგანული ნაერთების აღნაგობა. იზომერიის სახეები. ორგანული ნაერთების საერთაშორისო ნომენკლატურა.
- 11 . ორგანული რეაქციები. ჰომოლიტური და ჰეტეროლიტური ტიპის რეაქციები. ორგანულ ნაერთთა რეაქციების მექანიზმები. ატომთა ურთიერთგავლენა მოლეკულაში.
13. ორგანულ ნაერთთა კლასები.(ნახშირწყალბადები, სპირტები, ფენოლები, ალდეჰიდები, კეტონები, კარბონმჟავები, მარტივი და რთული ეთერები, ცხიმები, ამინები, ამინომჟავები, ცილები, ჰეტეროციკლური ნაერთები, ნუკლეინის მჟავები)მათი აგებულება, მიღება, თვისებები და გამოყენება.
14. ბუნებრივი და სინთეზური ორგანული ნაერთები. ცოცხალ ორგანიზმებში მიმდინარე ქიმიური გარდაქმნები. ორგანულ ნაერთთა როლი ბუნებაში.
15. მაღალმოლეკულური ნაერთები. ბუნებრივი, ხელოვნური და სინთეზური მაღალმოლეკულური ნაერთები. მათი აღნაგობა, მიღება და თვისებები.

ლიტერატურა:

1. შველაშვილი, ა., არზიანი ბ., ბერიძე, ლ., ანდრონიკაშვილი, გ. (1999). *ქიმია*. თბილისი: განათლება.
2. ანდრონიკაშვილი გ., მუკბანიანი ო., არზიანი ბ., ბერიძე ლ. (2011). *ქიმია*. თბილისი: თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა.
3. სუპატაშვილი, გ. (1999). *რაოდენობითი ანალიზი*. თბილისი: თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა.
4. ადამია, ს. (1993.) *ორგანული ქიმია*. ტ I-II. თბილისი. უნივერსიტეტი. (თესაუ-ს ბიბლიოთეკა).
5. ბაბკო, ა., პიატნიცკი, ი. (1975). *რაოდენობითი ანალიზი*. თბილისი: თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა.
6. არზიანი, ბ. (2008). *ორგანული ქიმია*. თბილისი: ინტელექტი.

ქართული ენისა და ლიტერატურა

I. ქართული ენა

1. ქართული ენის ზოგადი დახასიათება, მისი ადგილი მსოფლიო ენათა შორის, ქართულის მონათესავე ენები;
2. ქართული სალიტერატურო ენის ძირითადი ნიშნები; ქართული ენა, როგორც სახელმწიფო ენა;

3. სიტყვა, სიტყვა მორფოლოგიური თვალსაზრისით, სრულმნიშვნელოვანი და დამხმარე სიტყვები, გრამატიკული კატეგორიის რაობა, სიტყვის მორფოლოგიური აგებულება, - ძირი, ფუძე, აფიქსები, აფიქსთა კლასიფიკაცია.
4. მეტყველების ნაწილები, მათი კლასიფიკაცია;
5. ქართული ზმნის ძირითადი კატეგორიები; მათი ზოგადი დახასიათება;
6. ლექსიკოლოგიის საგანი, ლექსიკა, ენის ლექსიკური ფონდი;
7. ენის ლექსიკური მარაგის გამდიდრების საშუალებანი;
8. ლექსიკოგრაფია; ქართული ენის ძირითადი ლექსიკონები;
9. სტილისტიკა როგორც ენათმეცნიერების დარგი; ფუნქციური სტილისტიკა.
10. სინტაქსის საკითხები: წინადადების წევრები;
11. სინტაქსური კავშირი;
12. წინადადების ტიპები (მარტივი, შერწყმული, რთული);
13. განკერძოებული სიტყვები და გამოთქმები;
14. ბრუნვათა ფუნქციები;
15. სიტყვათა რიგის საკითხები წინადადებაში

ლიტერატურა:

1. გ. ახვლედიანი, ზოგადი ფონეტიკის საფუძვლები, თბ. 1999;
2. ლეო კვაჭაძე, ქართული ენა, I ნაწილი, 1986
3. ლეო კვაჭაძე, თანამედროვე ქართული ენის სინტაქსი, თბ., 1988
4. ა. შანიძე, ლ. კვაჭაძე, ქართული ენის სასკოლო სახელმძღვანელოები (VI, VII, VIII, IX კლასები).
5. ალ. ღლონტი, ქართული ენის ლექსიკოლოგიის საფუძვლები, თბ., 1988;
6. ა. შანიძე, ქართული ენის გრამატიკის საფუძვლები, თბ., 1980;
7. ავთანდილ არაბული, ქართული მეტყველების კულტურა, თბ. 2004

II. ქართული ლიტერატურა

ლიტერატურული პროცესის ძირითადი ეტაპები: სასულიერო მწერლობა, კლასიკური ხანის მწერლობა, აღორძინების ხანის მწერლობა, რომანტიზმი, რეალიზმი.

რეკომენდებულ ავტორთა და ნაწარმოებთა ჩამონათვალი:

1. ჰაგიოგრაფია - იაკობ ხუცესის „წამებაი წმიდისა შუმანიკისა დედოფლისაი“, იოანე საბანისძის „წამება წმიდისა და ნეტარისა ჰაბოისი“, გიორგი მერჩულეს „ცხოვრებაი წმიდისა გრიგოლ ხანძთელისაი“.
2. კლასიკური ხანის მწერლობა - შოთა რუსთაველის „ვეფხისტყაოსანი“
3. აღორძინების ხანის მწერლობა - სულხან-საბა ორბელიანის „წიგნი სიბრძნე სიცრუისა“, დავით გურამიშვილის „დავითიანი“;
4. ახალი ქართული ლიტერატურა - ა. ჭავჭავაძე, გრ. ორბელიანი, ნ. ბარათაშვილი, ილია ჭავჭავაძე, აკაკი წერეთელი, ალექსანდრე ყაზბეგი, ვაჟა-ფშაველა;
5. უახლესი ქართული ლიტერატურა - დავით კლდიაშვილი, ნიკო ლორთქიფანიძე, ლეო ქიაჩელი, კონსტანტინე გამსახურდია, მიხეილ ჯავახიშვილი, გალაკტიონ ტაბიძე, გიორგი ლეონიძე.

სახელმძღვანელოები:

1. ახალი ქართული ლიტერატურის ისტორია, 1956

2. გურამ ასათიანი, საუკუნის პოეტები, 1988
3. აკაკი ბაქრაძე, ილია ჭავჭავაძე, აკაკი წერეთელი... თხზ. I ტ, 2004
4. ნოდარ გრიგალაშვილი, სკოლაში შესასწავლი ქართველი მწერლები, 1999
5. მ. თაბორიძე, „ვეფხისტყაოსნის“ ლიტერატურულ-ესთეტიკური ანალიზი სკოლაში, 2000
6. კ.კეკელიძე, ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორია, ტ. I, 1980, ტ. II 1981
7. ზურაბ სარჯველაძე, კორნელი დანელია, ელგუჯა გიუნაშვილი, „შუმანიკის წამება“, „გრიგოლ ხანძთელის ცხოვრება“, 1999.

ინგლისური ენა

Exam Test

Name .....

***I. Read the essay and answer the questions below:
Sophia Fowler Gallaudet***

Sophia Fowler Gallaudet was the deaf wife of Thomas Hopkins Gallaudet, who founded the first permanent public school for the deaf in Hartford, Connecticut. She did not allow her deafness to prevent her from leading a full life. She was educated, raised a family, ran a busy household, and helped to found Gallaudet College.

Sophia Fowler was born deaf near Guilford, Connecticut, on March 20, 1798. At that time, there were no schools for the deaf in America. However, Sophia had a good mind. She used her intellect and learned many skills by watching the people around her. She learned to cook and sew, and became a modest, gay and charming young lady.

Sophia was nineteen years old when her parents learned that a school for the deaf had been founded in Hartford, Connecticut. She entered the school in 1817 and stayed there until the spring of 1821. While she was there, the principal of the school, Thomas Hopkins Gallaudet fell in love with her and asked her to marry him. Sophia did not hesitate, and married him in 1821.

As Mrs. Gallaudet, she continued to charm the people she met. She was eager to learn from every social situation. Through her contact with the many visitors to her home, she was actually able to continue her education.

Thomas Hopkins Gallaudet died in 1851, leaving his wife to make a life without him. However, her eight children did not leave her without support. With the help of her grown children, she continued to keep house for those children that had not yet married.

In 1857, Mrs. Gallaudet's youngest son, Edward Miner Gallaudet, became principal of the Columbia Institution for the Deaf in Washington, D.C. He was only 20 years old at the time, but his ambition was to establish a college for the deaf. His mother shared his dream and work. She often met with members of Congress and other prominent men in order to gain support for her goals. Through them, she helped to obtain funds to found and maintain Gallaudet College.

Mrs. Gallaudet served as matron of the Columbia Institution for the Deaf (now Kendall Demonstration School and Gallaudet College) for nine years. This included two years as head of the department that taught many of the household skills that she had learned as a child, such as cooking and sewing. She retired only when her health began to fail.

During her last years, Mrs. Gallaudet spent the winters in Washington, D.C., and the rest of the year traveling and visiting her children and grandchildren. She died on May 13, 1877. Gallaudet has preserved her memory by naming Fowler Hall, which was originally a women's dormitory and is now part of the graduate school, in her honor.

1. According to the story, Sophia continued her education after she finished school by:

a. reading books

- b. meeting and interacting with people
- c. being at Gallaudet College
- d. learning from Thomas Gallaudet

2. After her husband died, she finished raising her children, and then she:

- a. moved to Washington, D.C.
- b. spent her winters in Washington and the rest of the year visiting her children and grandchildren.
- c. became sick.
- d. Helped her son to establish a college for the deaf.

3. Sophia studied at the school for the deaf in Hartford, Connecticut:

- a. for ten years
- b. from 1817 to 1851
- c. from 1817 to 1821
- d. From 1798 to 1803

4. We can assume from this passage that:

- a. Sophia believed that deaf people should have equal rights to education and employment.
- b. Sophia thought that deaf people were better off living with a relative who could take care of them and support them.
- c. Sophia wished that she could have visited deaf schools in Europe.
- d. Sophia always wanted a dormitory to be named after her.

II. Tick the word or phrase that means the same as the underlined word or phrase:

5. Sophia Fowler Gallaudet was the deaf wife of Thomas Hopkins Gallaudet who founded the first permanent public school for the deaf.

- a. temporary
- b. residential
- c. lasting
- d. important

6. She became a modest, gay, and charming young lady.

- a. humble
- b. modern
- c. cheerful
- d. arrogant

7. Sophia didn't hesitate, and married him in 1821.

- a. plan
- b. want to
- c. take a long time to decide
- d. confide

8. She often met with members of Congress and other prominent men in order to gain support for her goals.

- a. government
- b. promising
- c. not famous
- d. famous and important

9. She has got a permanent work.

- a. temporary
- b. residential
- c. lasting
- d. important

10 She helped to obtain funds to found and maintain Gallaudet College.

- a. get
- b. order
- c. observe

d. send

III. For questions 11-25 read the text and decide which answer A, B, C, or D best fits each space. There is an example at the beginning (00)

Dear Trevor,

I know it's been ... ages ... (00) since I wrote to you but I've been very busy ..... (11) we decided to move into the country. The house in the village is not quite ready .....(12) but as you can imagine ..... (13) the last few weeks we've had to chase up builders and plumbers and we've ..... (14) got a long way to go.

It's been such a long time since we .....(15) work on it I've almost forgotten how long it's been exactly. We must have started it about seven years ..... (16) and we've .....(17) spent a small fortune on it. We are ..... (18) living in our rather cramped flat where you ..... (19) us a few years ago but it ..... (20) to get unbearable and we ..... (21) to moving out. We are still ..... (22) around from morning ..... (23) night and it's been particularly hectic .....(24) the last week. Anyway, ... (25) all this was going on Karen fell and sprained her ankle which was the last thing we needed!

11. A every time	B ever since	C while	D before
12. A still	B already	C yet	D soon
13. A for	B as	C while	D since
14. A yet	B already	C nearly	D still
15. A have started	B start	C did start	D started
16. A before	B ago	C previous	D since
17. A still	B not	C already	D yet
18. A already	B still	C yet	D longer
19. A were visiting	B have visited	C had been visited	D visited
20. A begun	B is beginning	C begins	D begin
21. A have looked forward	B looked forward	C will look forward	D are looking forward
22. A rush	B rushed	C rushing	D be rushed

23. A and	B into	C till	D through
24. A during	B from	C in	D while
25. A in	B during	C while	D for

IV. For questions 26-40, read the text below and think of the word which best fits each space. Use only one word in each space. There is an example at the beginning (00)

I received another letter from my daughter, Rose, today in which she .... tells... (00) us about her first impressions of..... (26) and studying in Britain. The first thing she..... (27) in the letter is that she is settling down quite nicely. After the first day she had complained that the weather..... (28) cold and the people ..... (29) unfriendly. Indeed, she wondered..... (30) it always seemed to be dark and ..... (31) the British ever saw the sunshine. In her letter she says she is enjoying..... (32) drama at the university but still finds the social life a bit boring. I..... (33) her before she left ..... (34) to expect life to be as exciting as it is here. I explained that most pubs ..... (35) at about eleven and people ..... (36) home, usually a bit drunk. Rosie had told ..... (37) in her first letter that she had ..... (38) friend with someone from Spain. We were pleased to hear this and in fact I had advised her ..... (39) make as many friends as she could because I believed it ..... (40) the best way of not feeling lonely and overcoming culture shock.

V. Choose the most suitable response:

41. Do you promise to pay me back at the end of the month?

- a) I'll pay.
- b) I promise.

42. Can I see your phone?

- a) You may not.
- b) Of course.

43. Where do you suggest I stay?

- a) I recommend the Hilton
- b) Let's stay at the Hilton.

44. I can't stop worrying about my exam tomorrow ?

- a) That's all right, never mind.
- b) I'm sure you'll do well.

45. Janet, make us some tea, will you?

- a) No I won't, I'm afraid.
- b) I can't, I am afraid.

46. Would you mind moving your bag from the seat?

- a) Oh, sorry.
- b) No, I wouldn't.

47. How kind, you really should not have bothered.

- a) It was nothing, really.
- b) Don't worry, I didn't bother.

48. Is it all right if I use your bike?

- a) Please accept it with my best wishes.
- b) Sure, go ahead.

49. Do you want beer or wine?

- a) I'd prefer beer, please.
- b) I'd rather beer, please.

50. How do you do. I am Bill Thompson.

- a) Very well thank you.
- b) How do you do.

VI. Complete the second sentence so that it has a similar meaning to the first sentence, using the word given. Do not change the word given. You must use between two or five words.

51. In the end, I couldn't make it to the party because I had too much work to do.

able

In the end, I ..... come to the party because I had too much work to do .

52. At school, she was the fastest runner in her class .

could

At school she ..... than anyone else in her class.

53. Although I am good at physics, I don't think I'll manage to pass the exam.

able

In spite of being good at physics I don't think ..... pass the exam..

54. We were not obliged to attend all the classes because some of them were optional.

have

We .....to all the classes because some of them were optional.

55. If I don't find a job soon, I won't be able to pay the bills.

have

I need to pay the bills so ..... find a job soon.

56. "All telephone calls made from the office must be paid for" said the manager.

had

The manager told .....for all the telephone calls made from the office .

57. I took a lot of suntan lotion with me but I didn't need it.

taken

I ..... so much suntan lotion with me.

58. The traffic warden said we weren't allowed to park the car outside the bank.

could

The traffic warden told ..... park the car outside the bank.

59. I think you can manage without a pullover in this weather.

need

You ..... wear a pullover in this weather .

60. Oxygen masks were essential when they got to the top of the mountain.

had

They..... oxygen masks when they reached the top of the mountain.

VII. Open the brackets and put the verbs in the right form:

61. I remember when I..... (go) on holiday for the first time.

62. I ..... (write) the letter but I can't find a stamp.

63. I ..... (meet) him last June.

64. I can't go out because I .....(not finished) my work.

65. He .....(break) his leg in a skiing accident last year.

66. I.....(remember) this day all my life.

67. We ..... (take) the children to the seaside this summer.

68. I. will pay you when I.....(get) my cheque.

69. They will be astonished when they .....(see) how slowly he works.

70. We'll have to stay here till the tide .....(go) out.

VIII. Use the word in capitals at the end of each line to form a word that fits in the space in the same line. There is an example at the beginning

We all know how ...exhausted... (00) housework can be and sweeping the carpet must be one of the most (71)..... of (72).....chores. We think we have come up with a (73)..... to back-breaking carpet cleaning – our new range of state of the art vacuum (74) .....provide a quick

EXHAUST
TIRE
HOUSE
SOLUTION
CLEAN

and (75) ....., answer to dust, however deeply ingrained.
 We would be happy to send you (76)..... about our new
 vacuum cleaners; our leaflets contain a complete (77) .....
 of the latest models, and if you would like a (78).....of
 how they work why not take up our free (79)..... offer today
 with no (80)..... to buy. Just send off the form below or ring
 us on 101 243679 now.

- EFFECT**
- INFORM**
- DESCRIBE**
- DEMONSTRATE**
- TRY**
- OBLIGE**

IX. For questions 80-90, read the text below and look carefully at each line. some of the lines are correct, and some have a word which should not be there. If a line is correct, put a tick (✓) at the end of the line.. If a line has a word which should not be there, write the word at the end of the line. There are two examples at the beginning, (0) and (00).

Satellite Television

0 When my parents decided that to get a new	....that...
00 satellite television, I asked them why they	... ✓....
81 thought this was a good idea. I doubted it	.....
82 whether it was really necessary, and told to them	.....
83 that I had thought they spent too much time	.....
84 watching television. They agreed they didn't	.....
85 go out very much, but were insisted that they	.....
86 had had thought about the matter very carefully	.....
87 "We enjoy television," they said me, "and when we	.....
88 asked you, you said that you agreed with us."	.....
89 I replied them that I didn't remember being asked,	.....
90 and that I would have tried to stop them	.....

X. Write an essay in 120-180 words

Why do you think people decide to go to school? Use specific reasons and examples to support your answer.

